

Brandveiligheid kampeerterreinen

Brand op een terrein en in een gebouw is een reëel gevaar. Het is dus belangrijk dat je oog hebt voor brandpreventie. Veiligheid van gebouwen wordt onder andere geregeld in gebruiksvergunningen. Ten aanzien van de brandveiligheid van kampeerterreinen lees je meer dit infoblad.

Voorkomen van brand

Brand op je terrein kan ontstaan door een ongelukje of onvoorzichtig handelen. Daarnaast komt er helaas ook regelmatig brandstichting voor. Veel narigheid kun je voorkomen door goede instructies te geven, te zorgen voor voldoende blusmiddelen en proberen te voorkomen dat brandstichters toeslaan. In de brochure 'In de brand, uit de brand' staan tips.

Vergunningen

De situatie op kampeerterreinen moet brandveilig zijn. De daar aanwezige gebouwen horen in een brandveilige omgeving te staan, brandveilig gebouwd te zijn en brandveilig gebruikt te worden. Het brandveilig gebruik wordt onder meer in algemene voorschriften geregeld, zoals het *Bouwbesluit*. In sommige gevallen is het nodig om over aanvullende vergunningen voor brandveilig gebruik (gebruiksvergunning) te beschikken. Voor permanente gebouwen is dit de gebruiksvergunning Bouwverordening.

Om de brandveiligheid op kampeerterreinen te reguleren werden tot 1 januari 2008 vaak in kampeervergunningen voorwaarden opgenomen. Na het wegvallen van de landelijke kampeerwetgeving, kan de brandveiligheid op kampeerterreinen geregeld worden door het afgeven van een gebruiksvergunning Brandbeveiligingsverordening.

Daarnaast heb je over het algemeen een vergunning of ontheffing nodig om te mogen stoken.

Calamiteitenplan

Als beheerder van een Scoutingterrein moet je bedacht zijn op ongelukken en calamiteiten. Daarvoor is het belangrijk dat je over een calamiteitenplan beschikt om snel en adequaat te kunnen handelen in het geval het toch fout gaat. In dit plan staan de procedures bij diverse calamiteiten, waaronder brand in gebouwen en op het terrein. Ook is het belangrijk om over een ontruimingsplan te beschikken. Het infoblad Ontruimingsplan gaat hier nader op in.

Blusmiddelen

Om branden te blussen kun je gebruikmaken van verschillende soorten blusmiddelen. De bekendste kleine blusmiddelen zijn brandslanghaspels, branddekens en draagbare blustoestellen die water, schuim, koolzuur(-sneeuw) of bluspoeder kunnen spuiten. Daarnaast kun je, zeker op een kampeerterrein, ook zand goed als blusmiddel gebruiken. Niet voor alle branden zijn alle blusmiddelen geschikt. Bij branden van vaste stoffen en vloeistoffen worden steeds meer schuimblussers geadviseerd. Zeker ten opzichte van poeder levert dit een veel kleinere nevenschade op. Brand bij vloeistoffen, gassen en elektrische apparatuur die onder stroom staat, moet je nooit blussen met water.

Zorg ervoor dat blusmiddelen duidelijk zichtbaar opgehangen en altijd toegankelijk zijn. Pictogrammen zijn verplicht op ongeveer 2 m hoogte boven het blustoestel. Deze moeten voldoen aan NEN 6088 en zijn verkrijgbaar bij ieder brandbeveiligingsbedrijf. Brandblussers moeten jaarlijks gekeurd worden door een erkend bedrijf. De brandweer zal hier bij controles ook op letten. Schilder brandemmers en -scheppen rood, zodat ze goed opvallen

Steeds vaker stelt de brandweer als eis dat brandblusapparaten op het terrein aanwezig zijn. Je kunt er voor kiezen om groepen te verplichten zelf een brandblusapparaat mee te nemen. Geef dan wel aan wat voor apparaat verplicht gesteld wordt. Ook kun je groepen bij aankomst een apparaat in bruikleen geven (al of niet na betaling van een borg).

Verzekeringen

Het is belangrijk dat je terrein verzekerd is tegen brand. Het gaat hierbij om een verzekering van de opstallen. Ben je daarnaast eigenaar van het bos, dan is het verstandig om een bossenverzekering af te sluiten die schade bij bosbrand dekt. Ben je geen eigenaar van het bos, informeer dan bij de eigenaar of deze verzekerd is.

Bosbranden

Veel kampeerterrainen zijn gelegen in het bos waar het gevaar voor bosbrand reëel is. Dit kan al ontstaan door het weggooien van een sigaret. Ook het illegaal stoken van een vuurtje of een uit de hand gelopen kampvuur kunnen er de oorzaak van zijn. Je mag niet overal in Nederland zomaar vuur stoken. Hiervoor heb je over het algemeen een gemeentelijke ontheffing op het stookverbod nodig. Informatie hierover is te vinden op het infoblad over stoken. Maak met gebruikers afspraken op over het stoken op het terrein. Is het erg droog dan zal de gemeente of de brandweer een algemeen stookverbod afkondigen, waardoor de ontheffing tijdelijk niet geldig is. Je kunt hier op vooruitlopen door bij droogte al eerder een stookverbod af te kondigen. De meest risicovolle periode is het vroege voorjaar. De sapstromen van de bomen zijn dan nog niet op gang gekomen en er zijn soms lange periodes zonder regen.

Om bosbrand te voorkomen, is het belangrijk dat mensen veilig stoken op de daarvoor aangewezen plaatsen. Let er dus op dat er geen brandbaar materiaal in de buurt ligt en er geen overhangende takken zijn. Vooral in een naaldbos moet je ook bedacht zijn op vonkenregens. Tijdens het stoken is er natuurlijk altijd toezicht en zijn blusmiddelen voorhanden, zoals emmers water, een schep en vuurzwepen of een brandblusapparaat. Gaat het dan een keer fout, dan kunnen omstanders direct optreden.

In geval van brand moet de brandweer snel ter plaatse kunnen zijn. De inrichting van het terrein moet dus zodanig zijn dat hulpverleningsvoertuigen dicht bij brandhaarden kunnen komen. Richtlijnen hiervoor zijn in het verleden door het Bosschap gegeven in de Bosbrandverordening. De verordening is per september 2002 ingetrokken. De gemeente kan nog wel voorschriften vaststellen, bijvoorbeeld in de Algemene Plaatselijke Verordening, de gebruiksvergunning of als voorwaarden bij de kampeervergunning.

De bepalingen in de Bosbrandverordening kunnen nog wel leidraad zijn bij het veilig beheren van een kampeerterrein in een bosgebied. Het doel van de verordening was om het gevaar van bosbrand tegen te gaan, de bestrijding van bosbranden te vergemakkelijken en personeel en materieel van de brandweer te beschermen. De Bosbrandverordening had betrekking op brandbaar bos - bos dat voor meer dan de helft bestaat uit naaldhout. De belangrijkste onderwerpen in de Bosbrandverordening waren:

- in brandbaar bos geen takkenrillen van naaldhout van meer dan 1,50 m hoogte;
- bij een terrein met meer dan 35 ha aaneengesloten oppervlakte brandbaar bos, of onderdeel van een bosgebied van meer dan 35 ha aaneengesloten brandbaar bos, mag de afstand van de brandhaard tot de weg nooit verder zijn dan 300 m;
- tussen de weg en het bos mag geen raster, sloot, heg of andere afscheiding aanwezig zijn die de doorgang met brandweervoertuigen belemmert;
- de wegen moeten vrij gehouden worden en een vrije doorrijhoogte van 3,60 m hebben;
- er moet bij bochten voldoende ruimte om te passeren zijn voor brandweervoertuigen met een draaicirkel van 18 m.

Bij de inrichting van het terrein kun je met het bovenstaande rekening houden. Daarnaast is het belangrijk te overleggen met de brandweer of de inrichting van het terrein zodanig is, dat de velden goed met brandweervoertuigen en andere hulpverleningsvoertuigen bereikbaar zijn.

Training

Bij vervolptrainingen voor je leiding of de kampeerstaf is het goed om regelmatig, bijvoorbeeld samen met de lokale brandweer, een training brandbestrijding te organiseren. Je kunt dan dieper ingaan op de verschillende blusmiddelen, de noodprocedures, het doen van een melding en het blussen van een beginnende brand.

Handreiking brandveiligheid kampeerterrinen

In 2007 is landelijk een *Handreiking Brandveiligheid Kampeerterrinen* opgesteld door preventiedeskundigen van het Landelijk Netwerk Brandpreventie van de NVBR. Het doel van de handreiking is om te komen tot een betere brandveiligheid van kampeerterrinen.

Vanaf 1 januari 2008 mogen gemeenten zelf bepalen hoe zij hun kampeerbeleid vormgeven. Er is geen uniforme wetgeving en de brandveiligheidsvoorschriften zijn versnipperd over verschillende rechtsgebieden. Om de gemeenten de helpende hand te bieden, heeft de NVBR alle brandveiligheidsvoorschriften voor kampeerterrinen in kaart gebracht die in verschillende wetten en regels zijn vastgelegd. Bovendien geeft de handreiking aan gemeenten de mogelijkheid om hun voorschriften onderling op elkaar af te stemmen. Ook voor beheerders van terreinen bevat de handreiking veel informatie.

Er is in de handreiking veel aandacht voor kampeerterrinen met (sta-)caravans en terreinen die vaste kampeerplekken hebben. Voor groepskampeerterrinen zoals bij Scouting, die vaak ook afgelegen liggen, zal in overleg met de brandweer goed bekeken moeten worden hoe in deze situaties op een veilige manier gekampeerd kan worden.

Meer informatie

Brochure *'In de brand, uit de brand'*

www.speelruimte.scouting.nl

Infoblad Stoken van vuur

www.scouting.nl bij informatie - regelgeving

Infoblad Gebruiksvergunning

www.scouting.nl bij informatie - regelgeving

Infoblad Ontruiming

www.scouting.nl bij informatie - regelgeving

Handboek 'Kamp en Bivak' (art. 7245)

www.scoutshop.nl

Handreiking brandveiligheid

www.brandweerkennisnet.nl

 kampeerterrinen

gemeente

Gemeentelijke brandweer

www.nibra.nl

Brandweerinstituut

www.brandweer.nl

Brandweer

Ondanks dat Scouting Nederland probeert de infobladen zo up-to-date mogelijk te houden, kan het voorkomen dat er inmiddels nieuwe regelgeving is afgekondigd. De tekst van de geldende wet- en regelgeving is bepalend. Aan deze informatie kunnen geen rechten worden ontleend.